WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY – PROPOZYCJA
KLASA VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Podróże w czasie*.

- **Uczniowie, którzy nie spełnią wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą otrzymają ocenę niedostateczną.**

TEMAT LEKCJI	**OD STRONY 1 DO 18 WYMAGANIA NA OCENĘ ŚRÓDROCZNĄ.** **OD STRONY 19 DO 35 WYMAGANIA NA OCENĘ KOŃCOWĄ.** WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny **ocena dopuszczająca**	Poziom podstawowy **ocena dostateczna**	Poziom rozszerzający **ocena dobra**	Poziom dopełniający **ocena bardzo dobra**	Poziom wykraczający **ocena celująca**
1. Wybuch II wojny światowej	**Uczeń zna:** datę: 1 IX 1939 żądania Hitlera wobec Polski cele wojny Niemiec przeciw Polsce **Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności wybuchu II wojny światowej	**Uczeń zna:** treść paktu Ribbentrop–Mołotow **Uczeń rozumie:** pojęcie: pakt Ribbentrop–Mołotow **Uczeń potrafi:** wyjaśnić przyczyny odmowy polskich polityków wobec żądań niemieckich	**Uczeń zna:** daty: III 1939, 23 VIII 1939 **Uczeń rozumie:** cele działań Hitlera i Stalina **Uczeń potrafi:** przedstawić międzynarodowe położenie Polski latem 1939	**Uczeń potrafi:** dostrzec związek między charakterem działań zbrojnych a celami wojennymi sformułowanymi przez Hitlera	**Uczeń rozumie:** motywy działań i poglądów politycznych różnych państw europejskich przed wybuchem II wojny światowej **Uczeń potrafi:** porównać stosunek sił armii polskiej i niemieckiej w początkowej fazie wojny obronnej

2.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**	**Uczeń potrafi:**
Wojna obronna Polski	**Uczeń zna:** daty: 1 IX – 5 X 1939, 17 IX 1939 **Uczeń rozumie:** pojęcie: wojna obronna (kampania wrześniowa) **Uczeń potrafi:** podać przykłady zbrodni dokonywanych przez wojska niemieckie w Polsce wskazać na mapie podział ziem polskich między Trzecią Rzeszę a ZSRR	**Uczeń zna:** daty: 3 IX 1939, 28 IX 1939, 5 X 1939 daty kolejnych etapów wojny obronnej postać: majora Henryka Sucharskiego **Uczeń rozumie:** pojęcia: wojna błyskawiczna, wojna totalna, „dziwna wojna” **Uczeń potrafi:** wyjaśnić cele działania Niemców w Polsce podczas wojny obronnej wyjaśnić postawę Francji i Anglii podczas wojny obronnej	**Uczeń zna:** daty najważniejszych starć i bitew wojny obronnej postacie: kapitana Władysława Raginisa, generała Tadeusza Kutrzeby, generała Franciszka Kleeberga **Uczeń rozumie:** pojęcie: czwarty rozbiór Polski **Uczeń potrafi:** wyjaśnić na wybranych przykładach, na czym polegała bohaterska postawa żołnierza polskiego w czasie wojny obronnej wskazać na mapach ruchy wojsk polskich i niemieckich oraz wojsk radzieckich podczas wojny obronnej	**Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności i skutki najazdu sowieckiego na Polskę	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować różne postawy społeczeństwa polskiego wobec wojny przedstawić bilans wojny obronnej

3.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**	**Uczeń potrafi:**
Podboje Stalina i Hitlera	**Uczeń zna:** daty: 10 V 1940, VII – X 1940, 22 VI 1941 **Uczeń rozumie:** pojęcia: alianci, bitwa o Anglię, NKWD **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z działaniami zbrojnymi w Europie Zachodniej w 1940 r. wskazać czynnik, który doprowadził do zakończenia wojny błyskawicznej na wschodzie	**Uczeń zna:** datę: IV 1940 etapy ekspansji Stalina w Europie Wschodniej etapy ekspansji Hitlera w Europie Zachodniej **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie podział Francji dokonany przez Hitlera przedstawić straty poniesione przez ZSRR w pierwszych miesiącach wojny z Trzecią Rzeszą wskazać na mapie państwa współpracujące z Trzecią Rzeszą oraz tereny zajęte przez Niemców	**Uczeń zna:** daty: XI 1939 – III 1940, VI 1940, IV 1941, 22 VI 1940 **Uczeń rozumie:** pojęcia: wojna zimowa, linia Maginota przyczyny sukcesów militarnych Stalina i Hitlera na przełomie 1939 i 1940 r. **Uczeń potrafi:** scharakteryzować relacje między Trzecią Rzeszą i ZSRR w latach 1939–1941	**Uczeń potrafi:** przedstawić przebieg wojny zimowej przedstawić przebieg agresji Trzeciej Rzeszy na Danię i Norwegię, na Francję i na Wielką Brytanię oraz na Związek Radziecki wskazać na mapie zmiany terytorialne po wojnie zimowej	**Uczeń potrafi:** opowiedzieć o działaniach zbrojnych podjętych przez Włochy Mussoliniego

4.	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń rozumie:	Uczeń potrafi:
23 okupowanej Europie	**Uczeń zna:** poglądy Hitlera na temat Słowian i Żydów miejsca, w których powstały największe obozy zagłady na ziemiach polskich **Uczeń rozumie:** pojęcia: getto, eksterminacja, obóz zagłady, Szoah (Holokaust) **Uczeń potrafi:** wymienić widoczne na zachodzie Europy przejawy walki z okupantem i współpracy z nim podczas wojny	**Uczeń zna:** główne założenia ideologii nazizmu dotyczące podziału ludzkości na rasy przyczyny wybuchu powstania w getcie warszawskim **Uczeń rozumie:** pojęcie: Porajmos na czym polegało tzw. „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej” **Uczeń potrafi:** przedstawić politykę nazistów wobec ludności żydowskiej w pierwszym okresie wojny	**Uczeń zna:** daty: 1942, 19 IV 1943 postać: Anny Frank przyczyny, które zadecydowały o wykorzystaniu ziem polskich jako miejsca eksterminacji Żydów **Uczeń rozumie:** pojęcie: rząd kolaboracyjny **Uczeń potrafi:** dostrzec różnice w położeniu ludności w okupowanej Europie Zachodniej i Wschodniej wyjaśnić, jak funkcjonowała machina zagłady Żydów stworzona przez Niemców	**Uczeń rozumie:** pojęcie: Żydowska Organizacja Bojowa (ŻOB) znaczenie stwierdzenia, że uczestnicy powstania chcieli „wybrać sposób umierania” **Uczeń potrafi:** opisać politykę Trzeciej Rzeszy na ziemiach okupowanych przedstawić przebieg powstania w getcie warszawskim	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować położenie ludności 5888 okupowanej Europie Zachodniej 23 Europie Wschodniej wymienić widoczne na wschodzie Europy przejawy walki 5888 okupantem i współpracy z nim podczas wojny opowiedzieć o zagładzie Romów

5.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Wielka koalicja	**Uczeń zna:** datę: 7 XII 1941 **Uczeń rozumie:** pojęcie: wielka koalicja **Uczeń potrafi:** wymienić najważniejsze państwa wchodzące w skład wielkiej koalicji	**Uczeń zna:** ramy chronologiczne bitwy o Atlantyk **Uczeń rozumie:** pojęcia: bitwa o Atlantyk, konwój, „wilcze stado", U-Boot znaczenie japońskiego ataku na Pearl Harbor dla przebiegu II wojny światowej **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie miejsca przełomowych walk na froncie wschodnim	**Uczeń zna:** datę: II 1943 **Uczeń rozumie:** pojęcie: blokada Leningradu znaczenie bitwy o Atlantyk dla przebiegu II wojny światowej znaczenie walk pod Leningradem, Stalingradem 23 Kurskie m dla przebiegu II wojny światowej **Uczeń potrafi:** opisać wygląd U-Boota	**Uczeń zna:** okoliczności zawiązania wielkiej koalicji **Uczeń potrafi:** przedstawić przebieg działań zbrojnych na froncie wschodnim	**Uczeń potrafi:** przedstawić najważniejsze informacje dotyczące przebiegu bitwy o Atlantyk

6.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**	**Uczeń potrafi:**
Zwycięstwo aliantów	**Uczeń zna:** daty: 6 VI 1944, 8 V 1945, 6 VIII i 9 VIII 1945, 2 IX 1945 **Uczeń rozumie:** pojęcie: bezwarunkowa kapitulacja **Uczeń potrafi:** wskazać Monte Cassino na mapie wyjaśnić, dlaczego Amerykanie zdecydowali się zrzucić bomby atomowe na Japonię	**Uczeń zna:** czynniki, które zadecydowały o klęsce Trzeciej Rzeszy **Uczeń rozumie:** pojęcie: kamikadze znaczenie lądowania aliantów w Normandii dla dalszych działań zbrojnych w Europie **Uczeń potrafi:** wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do klęski Trzeciej Rzeszy dostrzec konsekwencje użycia broni atomowej	**Uczeń zna:** daty: IX 1943, V 1944 **Uczeń rozumie:** pojęcia: desant, „żabie skoki” znaczenie zwycięstwa w bitwie pod Monte Cassino dla dalszych działań zbrojnych w Europie **Uczeń potrafi:** przedstawić przebieg walk pod Monte Cassino	**Uczeń potrafi:** wyrazić opinię na temat decyzji o wykorzystaniu broni atomowej przedstawić wydarzenia na froncie zachodnim w 1944 r.	**Uczeń potrafi:** przedstawić przebieg walk we Włoszech przedstawić przebieg działań zbrojnych w Azji w latach 1941–1945

7. Decyzje wielkich mocarstw	**Uczeń zna:** postać: Franklina Delano Roosevelta **Uczeń rozumie:** pojęcie: wielka trójka **Uczeń potrafi:** wskazać państwa, które poniosły największe straty osobowe podczas II wojny światowej	**Uczeń zna:** najważniejsze cele polityki wielkich mocarstw uczestniczących w II wojnie światowej **Uczeń rozumie:** pojęcie: Karta atlantycka **Uczeń potrafi:** dostrzec sprzeczność interesów aliantów przedstawić skutki militarne, społeczne i gospodarcze II wojny światowej	**Uczeń zna:** daty: VIII 1941, XI – XII 1943, II 1945 postanowienia Karty atlantyckiej postanowienia konferencji w Teheranie i konferencji jałtańskiej cele konferencji jałtańskiej **Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności, w jakich doszło do konferencji w Jałcie	**Uczeń potrafi:** przedstawić założenia polityki przywódców ZSRR i Stanów Zjednoczonych przedstawić okoliczności, w jakich doszło do podpisania Karty Atlantyckiej i konferencji w Teheranie	**Uczeń rozumie:** znaczenie decyzji podjętych na konferencji jałtańskiej dla losów państw i narodów Europy Wschodniej
Europa i świat podczas II wojny światowej (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

8.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Polska pod okupacją	**Uczeń zna:** miejsca największych kaźni narodu polskiego **Uczeń rozumie:** pojęcia: Generalne Gubernatorstwo (GG), Palmiry, „Generalny plan wschodni” **Uczeń potrafi:** przedstawić podział ziem polskich między Trzecią Rzeszę i ZSRR po klęsce kampanii wrześniowej wskazać na mapie miejsca największych kaźni narodu polskiego i żydowskiego	**Uczeń zna:** postacie: Ireny Sendler, Jana i Antoniny Żabińskich **Uczeń rozumie:** cele niemieckiej 5888 radzieck iej polityki na podbitych ziemiach polskich różnicę między obozem koncentracyjnym 23 zagłady **Uczeń potrafi:** przedstawić różne postawy społeczeństwa polskiego wobec Holokaustu	**Uczeń zna:** daty: IV 1940, VI 1940, 1942, 1940, 1941 **Uczeń rozumie:** pojęcia: „Żegota”, szmuglowanie, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, sowietyzacja, deportacja **Uczeń potrafi:** przedstawić działalność nazistów w byłym niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym i zagłady Auschwitz--Birkenau	**Uczeń zna:** postać: Czesławy Kwoki **Uczeń potrafi:** przedstawić różne formy represji stosowanych wobec narodu polskiego na ziemiach wcielonych do Trzeciej Rzeszy, w Generalny Gubernatorstwie oraz na ziemiach okupowanych przez ZSRR opowiedzieć o działalności Polaków ratujących Żydów podczas okupacji	**Uczeń potrafi:** ocenić politykę Hitlera i Stalina wobec narodu polskiego

9.	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń potrafi:
Rząd londyński 512 Polskie Państwo Podziemne	**Uczeń zna:** datę: 17/18 IX 1939 postać: Władysława Sikorskiego **Uczeń rozumie:** pojęcia: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, rząd londyński, Polskie Państwo Podziemne **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie siedziby polskiego rządu na wychodźstwie wymienić różne przejawy działalności Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej	**Uczeń zna:** datę: IV 1943 postacie: Władysława Raczkiewicza, Władysława Andersa główne tezy polskiej polityki zagranicznej nazwy politycznych wojskowych organizacji wchodzących w skład Polskiego Państwa Podziemnego działających w kraju na emigracji **Uczeń rozumie:** pojęcia: tajne komplety, mały sabotaż, dywersja związek między odkryciem grobów w Katyniu a zerwaniem stosunków dyplomatycznych między rządem londyńskim a ZSRR	**Uczeń zna:** daty: XI 1939, VI 1940, VII 1941, I 1942, II 1942, 1943 postanowienia układu Sikorski–Majski **Uczeń rozumie:** pojęcie: układ Sikorski–Majski **Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności uformowania się polskiego rządu na wychodźstwie oraz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie przedstawić okoliczności, w jakich doszło do podpisania układu Sikorski–Majski opowiedzieć o okolicznościach odkrycia masowych grobów w Katyniu scharakteryzować różne przejawy działalności Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej	**Uczeń zna:** nazwy politycznych organizacji należących do lewicy komunistycznej **Uczeń rozumie:** pojęcie: państwo satelickie **Uczeń potrafi:** opowiedzieć o realizacji postanowień układu Sikorski–Majski przedstawić organizację Polskiego Państwa Podziemnego w okresie II wojny światowej przedstawić działalność zbrojną Armii Krajowej	**Uczeń potrafi:** dostrzec czynniki, które miały wpływ na zmianę stanowiska Stalina wobec rządu londyńskiego scharakteryzować plany Stalina wobec Polski

10.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Postanie warszawskie	**Uczeń zna:** daty: 1 VIII 1944, 2 X 1944 postać: Stanisława Mikołajczyka **Uczeń rozumie:** pojęcie: godzina „W” **Uczeń potrafi:** wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o wybuchu powstania w Warszawie	**Uczeń zna:** cele akcji „Burza” cele powstania warszawskiego **Uczeń rozumie:** pojęcie: akcja „Burza” przyczyny niepowodzenia akcji „Burza” przyczyny klęski powstania warszawskiego **Uczeń potrafi:** określić stosunek sił Niemców i Polaków przed wybuchem powstania przedstawić skutki powstania warszawskiego	**Uczeń zna:** daty: 12/13 X 1943, 1944, 3/4 I 1944 postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Tadeusza Komorowskiego „Bora” **Uczeń potrafi:** wyjaśnić okoliczności powstania planu akcji „Burza” przedstawić stosunek Stalina oraz aliantów zachodnich do powstania	**Uczeń zna:** nazwy wojskowych organizacji należących do lewicy komunistycznej **Uczeń potrafi:** opowiedzieć o przebiegu akcji „Burza” opowiedzieć o przebiegu powstania warszawskiego podać argumenty przemawiające za decyzją o wybuchu powstania i przeciw tej decyzji	**Uczeń potrafi:** przedstawić proces formowania polskich sił zbrojnych podporządkowanych lewicy komunistycznej ocenić decyzję o wybuchu powstania

11. Sprawa polska w czasie II wojny światowej	**Uczeń zna:** miejsca i daty najważniejszych bitew z udziałem wojsk polskich decyzje konferencji teherańskiej i jałtańskiej w sprawie Polski **Uczeń rozumie:** pojęcie: zbrodnia wołyńska **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie szlaki wędrówek polskich oddziałów i miejsca bitew z ich udziałem	**Uczeń zna:** daty: 21/22 VII 1944, 31 XII 1944 **Uczeń rozumie:** pojęcia: Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN), *Manifest PKWN*, Rząd Tymczasowy Rzeczypospolitej Polskiej dlaczego doszło do zbrodni wołyńskiej **Uczeń potrafi:** przedstawić straty poniesione przez Polaków podczas zbrodni wołyńskiej	**Uczeń zna:** daty: 1943–1944, 1943, 1 I 1944, II 1945 poglądy Stalina i Churchilla na sprawę polską **Uczeń rozumie:** pojęcia: Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), linia Curzona, Krajowa Rada Narodowa (KRN) **Uczeń potrafi:** wyjaśnić program polityczny lewicy komunistycznej zawarty w *Manifeście PKWN* scharakteryzować stosunek polityków zachodnich do sprawy polskiej	**Uczeń zna:** nazwy polskich jednostek wojskowych biorących udział w walkach na frontach II wojny światowej **Uczeń rozumie:** wpływ decyzji wielkich mocarstw na problem suwerenności państwa polskiego **Uczeń potrafi:** opisać reakcję Polaków na zbrodnię wołyńską przedstawić okoliczności zwołania konferencji w Teheranie	**Uczeń potrafi:** opowiedzieć o wysiłku zbrojnym Polaków podczas wojny przedstawić proces tworzenia władzy politycznej na ziemiach polskich przez lewicę komunistyczną wyjaśnić znaczenie decyzji konferencji jałtańskiej dla przyszłości państwa polskiego
Polska podczas wojny światowej (lekcja powtórzeniowa) Sprawdzian wiadomości					

12.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Świat po II wojnie światowej	**Uczeń zna:** datę: 1947–1991 decyzje konferencji poczdamskiej w sprawie Niemiec i Polski najważniejsze postanowienia Powszechnej deklaracji praw człowieka **Uczeń rozumie:** pojęcia: Organizacja Narodów Zjednoczonych, żelazna kurtyna, zimna wojna **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie granicę podziału Europy (żelazną kurtynę)	**Uczeń zna:** datę: VII–VIII 1945 strukturę ONZ **Uczeń rozumie:** pojęcia: Zgromadzenie Ogólne ONZ, Rada Bezpieczeństwa ONZ, demokracja ludowa zasady funkcjonowania państw demokracji ludowej związek między rozpadem koalicji antyhitlerowskiej a podziałem świata na dwa antagonistyczne bloki **Uczeń potrafi:** wyjaśnić przyczyny zimnej wojny	**Uczeń zna:** daty: VI 1945, 1948, 1946, 1947 postacie: Harry'ego Trumana, Clementa Attlee **Uczeń rozumie:** pojęcia: denazyfikacja, sankcje, prawo weta, nacjonalizacja, doktryna Trumana, plan Marshalla **Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności zwołania konferencji w Poczdamie przedstawić zasady doktryny Trumana wyjaśnić, na czym polegał plan Marshalla	**Uczeń zna:** bilans II wojny światowej **Uczeń rozumie:** zasady funkcjonowania państw demokracji ludowej **Uczeń potrafi:** wyjaśnić okoliczności narodzin ONZ scharakteryzować cele powołania ONZ oraz jej rolę wskazać na mapie zdobycze terytorialne ZSRR	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować społeczne, gospodarcze kulturowe skutki II wojny światowej scharakteryzować wpływ doktryny Trumana na sytuację powojennym świecie

13.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Podzielone Niemcy	**Uczeń zna:** nazwy bloków polityczno--militarnych powstałych na Wschodzie i na Zachodzie **Uczeń potrafi:** wskazać najważniejsze różnice między NRD i RFN wskazać na mapie państwa należące do NATO i Układu Warszawskiego	**Uczeń zna:** daty: IX 1949, X 1949, 1949, 1955 **Uczeń rozumie:** pojęcie: blokada Berlina **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie strefy okupacyjne w Niemczech wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do blokady Berlina i wyjaśnić jej następstwa	**Uczeń zna:** daty: 1945–1946, 1948 postać: Konrada Adenauera **Uczeń rozumie:** pojęcie: procesy norymberskie przyczyny utworzenia NATO i Układu Warszawskiego **Uczeń potrafi:** scharakteryzować przyczyny oraz przejawy polityki zimnowojennej w Niemczech przedstawić okoliczności ukształtowania się NATO i Układu Warszawskiego scharakteryzować organizację i cele istnienia NATO i Układu Warszawskiego	**Uczeń zna:** nazwiska głównych polityków nazistowskich oskarżonych w procesach norymberskich **Uczeń rozumie:** znaczenie procesów norymberskich **Uczeń potrafi:** scharakteryzować sytuację polityczną i gospodarczą w powojennych Niemczech przedstawić proces powstania dwóch państw niemieckich	**Uczeń potrafi:** wyjaśnić kontrowersje związane z procesami w Norymberdze przedstawić ich następstwa

14.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Na Zachodzie i za żelazną kurtyną	**Uczeń zna:** daty: 1956, 1968 postać: Nikity Chruszczowa państwa założycielskie EWWiS cechy stalinizmu **Uczeń rozumie:** pojęcia: EWWiS, mur berliński, Praska Wiosna symboliczne znaczenie istnienia muru berlińskiego	**Uczeń zna:** datę: 1950 postać: Roberta Schumana treść tajnego referatu Chruszczowa **Uczeń rozumie:** pojęcia: plan Schumana, RWPG, gospodarka centralnie planowana, destalinizacja cele powołania EWWiS oraz RWPG **Uczeń potrafi:** wyjaśnić okoliczności powstania EWWiS i RWPG wyjaśnić, na czym polegała destalinizacja	**Uczeń zna:** daty: 1949, 1952, 1953, 1961 postać: Imre Nagy'ego państwa założycielskie EWWiS **Uczeń rozumie:** pojęcia: Radio Wolna Europa, doktryna Breżniewa **Uczeń potrafi:** wyjaśnić wpływ zasad funkcjonowania gospodarki centralnie planowanej na gospodarki państw komunistycznych scharakteryzować sytuację w ZSRR po śmierci Stalina przedstawić okoliczności, w jakich doszło do budowy muru berlińskiego	**Uczeń zna:** postanowienia XX zjazdu KPZR **Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności wygłoszenia tajnego referatu Chruszczowa scharakteryzować sytuację panującą na Węgrzech w okresie stalinizmu przedstawić okoliczności, w jakich doszło do rewolucji węgierskiej, jej przebieg oraz okoliczności upadku wyjaśnić, na czym polegała doktryna Breżniewa	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować sytuację panującą w Czechosłowacji w okresie stalinizmu przedstawić okoliczności wybuchu, przebieg i zakończenie Praskiej Wiosny

15.	**Uczeń zna:**	**Uczeń rozumie:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**	**Uczeń potrafi:**
Dekolonizacja po II wojnie światowej	**Uczeń zna:** przykłady procesów dekolonizacyjnych, do jakich dochodziło w przeszłości **Uczeń rozumie:** pojęcia: dekolonizacja, neokolonializm **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie Indie i Pakistan wyjaśnić, w jaki sposób proces dekolonizacji wykorzystywały kraje Zachodu i Wschodu	**Uczeń rozumie:** pojęcia: apartheid, globalna Północ, globalne Południe przyczyny procesu dekolonizacji **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie zmiany terytorialne, które nastąpiły w Afryce w wyniku rozpadu systemu kolonialnego wskazać na mapie linię podziału świata na globalną Północ i globalne Południe przedstawić skutki procesu dekolonizacji	**Uczeń zna:** daty: 1947, 1960 postacie: Mahatmy Gandhiego, Nelsona Mandeli **Uczeń rozumie:** pojęcia: Indochiny Francuskie, Trzeci Świat przyczyny konfliktu między Indiami a Pakistanem **Uczeń potrafi:** scharakteryzować proces dekolonizacji po II wojnie światowej wskazać na mapie Indochiny Francuskie i państwa, które powstały po ich rozpadzie	**Uczeń potrafi:** przedstawić proces rozpadu Imperium Brytyjskiego na przykładzie Indii oraz proces rozpadu francuskiego imperium kolonialnego na przykładzie wojny w Indochinach scharakteryzować politykę neokolonialną	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować proces dekolonizacji na przykładzie Afryki ocenić proces dekolonizacji

16.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**	**Uczeń potrafi:**
Konflikty ziemnej wojny	**Uczeń zna:** przyczyny wojny w Korei **Uczeń potrafi:** wymienić skutki kryzysu kubańskiego wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny w Afganistanie	**Uczeń zna:** daty: 1950, 1953, 1957–1975, 1962, 1979–1989 **Uczeń rozumie:** przyczyny sukcesu komunistów walczących w Wietnamie **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie zmiany terytorialne na Półwyspie Koreańskim po II wojnie światowej przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu wojny w Korei wyjaśnić przyczyny klęski Związku Radzieckiego podczas wojny w Afganistanie	**Uczeń zna:** daty: 1948, 1949 postać: Fidela Castro **Uczeń rozumie:** pojęcia: „bambusowa kurtyna", Wietkong, mudżahedin **Uczeń potrafi:** przedstawić przebieg wojny w Korei przedstawić okoliczności przejęcia władzy na Kubie przez komunistów scharakteryzować przebieg wojny w Afganistanie	**Uczeń potrafi:** omówić przebieg kryzysu kubańskiego scharakteryzować sytuację panującą na obszarze Wietnamu przedstawić międzynarodową reakcję na wojnę w Wietnamie	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować sytuację polityczną panującą w Ameryce Łacińskiej w drugiej połowie XX w. przedstawić okoliczności wybuchu i przebieg wojny w Wietnamie

17.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**	**Uczeń rozumie:**
Konflikt na Bliskim Wschodzie	**Uczeń zna:** decyzje w sprawie Palestyny podjęte przez ONZ **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie podział Palestyny dokonany na mocy decyzji ONZ	**Uczeń zna:** zakres geograficzny obszaru określanego jako Bliski Wschód państwa uczestniczące w ataku na Izrael **Uczeń rozumie:** pojęcia: Organizacja Wyzwolenia Palestyny, wojna sześciodniowa cele działalności OWP **Uczeń potrafi:** wskazać najważniejsze skutki wojny arabsko--żydowskiej, w tym terytorialne wskazać na mapie zmiany terytorialne, jakie nastąpiły w wyniku wojny sześciodniowej	**Uczeń zna:** daty: 1948, 1948–1949, 1964, 1967 postać: Jasera Arafata **Uczeń rozumie:** pojęcia: umowa Sykes–Picot, mandat, syjonizm **Uczeń potrafi:** przedstawić reakcje Palestyńczyków na migracje Żydów do Palestyny oraz na możliwość powstania na tym obszarze państwa żydowskiego scharakteryzować poglądy Palestyńczyków Żydów na temat własnego państwa Palestynie dostrzec konflikt arabsko-żydowski jako jeden przejawów zimnej wojny	**Uczeń potrafi:** wskazać przyczyny, które doprowadziły do powstania Izraela przedstawić przebieg wojny arabsko-żydowskiej w latach 1948–1949 dostrzec wpływ wojny na relacje między Żydami a Palestyńczykami przedstawić okoliczności wybuchu i przebieg wojny sześciodniowej	**Uczeń rozumie:** znaczenie umowy Sykes–Picot dla relacji między Arabami a krajami zachodnimi **Uczeń potrafi:** scharakteryzować sytuację polityczną na Bliskim Wschodzie do czasów I wojny światowej wyjaśnić okoliczności narodzin syjonizmu przedstawić relacje między Palestyńczykami a Żydami w latach 60.

18. Chiny i Japonia po II wojnie światowej	**Uczeń zna:** postać: Mao Zedonga (Mao Tse-tunga) czas trwania i cele rewolucji kulturalnej **Uczeń rozumie:** pojęcie: rewolucja kulturalna **Uczeń potrafi:** wymienić skutki rewolucji kulturalnej przedstawić sytuację polityczną i gospodarczą Japonii po II wojnie światowej	**Uczeń zna:** główne założenia „wielkiego skoku naprzód” **Uczeń rozumie:** pojęcie: „wielki skok naprzód” **Uczeń potrafi:** przedstawić działania podjęte z inicjatywy Mao Zedonga w ramach „wielkiego skoku naprzód” wyjaśnić przyczyny klęski „wielkiego skoku naprzód”	**Uczeń zna:** daty: 1937, 1949, 1952, 1958, 1966 postać: generała Douglasa MacArthura główne założenia maoizmu **Uczeń rozumie:** pojęcia: komuny ludowe, czerwona gwardia, maoizm, rewolucja kulturalna **Uczeń potrafi:** przedstawić przebieg wojny domowej w Chinach po zakończeniu II wojny światowej scharakteryzować wpływ zmian gospodarczych w Chinach na życie mieszkańców państwa scharakteryzować politykę USA wobec Japonii	**Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności powstania Chińskiej Republiki Ludowej scharakteryzować sytuację gospodarczą Chin w okresie rządów komunistów dostrzec zasadnicze różnice w rozwoju Chin i Japonii	**Uczeń potrafi:** ocenić skutki „wielkiego skoku naprzód” przedstawić działalność Mao Zedonga i jego zwolenników po klęsce „wielkiego skoku naprzód” scharakteryzować sytuację w Chinach w okresie rewolucji kulturalnej
Problemy powojennego świata (lekcja powtórzeniowa)					

Sprawdzian wiadomości					
19. Podziemie niepodległościowe	**Uczeń zna:** powody, dla których żołnierze niezłomni kontynuowali walkę zbrojną po zakończeniu wojny **Uczeń rozumie:** pojęcia: podziemie niepodległościowe, żołnierze niezłomni (wyklęci) **Uczeń potrafi:** przedstawić działalność żołnierzy niezłomnych	**Uczeń zna:** zarzuty stawiane przywódcom Polskiego Państwa Podziemnego podczas procesu szesnastu **Uczeń rozumie:** pojęcie: proces szesnastu cele działalności NKWD w Polsce **Uczeń potrafi:** wyjaśnić, dlaczego Stalin i polscy komuniści dążyli do osłabienia Polskiego Państwa Podziemnego przedstawić metody walki komunistów	**Uczeń zna:** daty: 19 I 1945, 1947 postacie: Leopolda Okulickiego, Jana Jankowskiego **Uczeń rozumie:** pojęcia: obława augustowska, reakcja, amnestia **Uczeń potrafi:** scharakteryzować organizację komunistycznego aparatu bezpieczeństwa scharakteryzować straty poniesione przez naród i państwo polskie podczas II wojny światowej	**Uczeń zna:** postanowienia układu podpisanego między PKWN a ZSRR instytucje wchodzące w skład komunistycznego aparatu bezpieczeństwa **Uczeń rozumie:** związek między działaniami Rosjan i polskich komunistów a decyzjami przywódców Armii Krajowej **Uczeń potrafi:** przedstawić bilans strat poniesionych przez podziemie niepodległościowe podczas walk z władzami komunistycznymi	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować działalność NKWD na ziemiach polskich ocenić sens walki prowadzonej przez żołnierzy niezłomnych

20.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**	**Uczeń potrafi:**
Komuniści u władzy	**Uczeń zna:** postać: Stanisława Mikołajczyka decyzje w sprawie Polski podjęte na konferencji w Poczdamie pytania zadane podczas referendum ludowego **Uczeń rozumie:** pojęcia: Ziemie Odzyskane, referendum w jaki sposób komunistyczne władze starały się zyskać poparcie w społeczeństwie **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie zmiany terytorialne Polski po II wojnie światowej porównać je z granicami przedwojennymi	**Uczeń zna:** daty: VI 1946, I 1947 argumenty wysuwane przez Polaków wobec Ziem Odzyskanych prawdziwe sfałszowane wyniki referendum wyborów wyniki wyborów sfałszowanych przez komunistów **Uczeń rozumie:** pojęcia: repatrianci, wysiedlenie, reforma rolna przyczyny, które skłoniły rząd londyński do rozmów z polskimi komunistami **Uczeń potrafi:** wymienić najważniejsze reformy przeprowadzone przez władze komunistyczne wskazać ideologiczne cele referendum w 1946 r.	**Uczeń zna:** daty: 31 XII 1944, VI 1945, VII – VIII 1945, 1947 przyczynę zaproponowanych zmian granic Polski **Uczeń rozumie:** pojęcia: Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, akcja „Wisła” charakter działań władz związanych z organizacją referendum ludowego i wyborów **Uczeń potrafi:** scharakteryzować migracje ludności na ziemiach polskich po wojnie przedstawić politykę narodowościową nowej władzy wobec Niemców i Ukraińców	**Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów przedstawić organizację i przebieg referendum ludowego oraz wyborów w 1947 r. scharakteryzować politykę władz komunistycznych wobec społeczeństwa	**Uczeń potrafi:** udowodnić, że przejęcie władzy przez komunistów oznaczało zniewolenie Polski

21.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń rozumie:**	**Uczeń potrafi:**
Stalinizm w Polsce	**Uczeń zna:** postać: Bolesława Bieruta zasady ustrojowe państwa polskiego sformułowane w Małej konstytucji **Uczeń rozumie:** pojęcia: Mała konstytucja, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, PRL	**Uczeń zna:** daty: II 1947, 1952 **Uczeń rozumie:** pojęcia: czasy stalinowskie, „wróg ludu", socrealizm **Uczeń potrafi:** wymienić cechy charakterystyczne sztuki i architektury czasów socjalizmu	**Uczeń zna:** daty: 1947–1949, XII 1948, 1948–1956, 1949, 1950 główne założenia socjalistycznych planów gospodarczych **Uczeń rozumie:** pojęcia: system monopartyjny, centralne planowanie, plan trzyletni, plan sześcioletni na czym polegały przejawy zależności Polski od ZSRR przyczyny prześladowania członków PSL przez komunistów **Uczeń potrafi:** scharakteryzować funkcjonowanie gospodarki w czasach stalinowskich dostrzec i ocenić wpływ polityki na różne dziedziny życia społecznego	**Uczeń rozumie:** pojęcia: Zjednoczone Stronnictwo Ludowe, Państwowe Gospodarstwa Rolne, awans społeczny **Uczeń potrafi:** przedstawić budowanie podstaw ekonomicznych socjalizmu przedstawić wpływ funkcjonowania gospodarki centralnie planowanej na życie przeciętnego mieszkańca Polski scharakteryzować ustrój państwa polskiego po 1947 r. oraz ustrój PRL na mocy konstytucji z 1952 r.	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować proces konsolidacji władzy przez komunistów

22.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Od stalinizmu do małej stabilizacji	**Uczeń zna:** daty: VI 1956, X 1956 postacie: Stefana Wyszyńskiego, Władysława Gomułki ramy chronologiczne małej stabilizacji **Uczeń rozumie:** pojęcia: poznański Czerwiec, polski Październik, mała stabilizacja **Uczeń potrafi:** przedstawić genezę wydarzeń czerwcowych w Poznaniu przedstawić genezę polskiego Października wyjaśnić, dlaczego okres rządów Władysława Gomułki jest nazywany małą stabilizacją	**Uczeń zna:** treść orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich **Uczeń rozumie:** pojęcia: odwilż, destalinizacja **Uczeń potrafi:** podać przyczyny złagodzenia stalinowskiego terroru przedstawić stanowisko i działania władz wobec robotników strajkujących w Poznaniu wskazać główne problemy państwa polskiego za rządów Władysława Gomułki	**Uczeń zna:** daty: 1948, 1953, 1965, 1970 **Uczeń rozumie:** pojęcia: księża patrioci, KC PZPR **Uczeń potrafi:** przedstawić przebieg wydarzeń czerwcowych w Poznaniu przedstawić przebieg polskiego Października wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do wydania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich	**Uczeń zna:** znaczenie słów: *non possumus* **Uczeń rozumie:** znaczenie wydania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich oraz układu o uznaniu granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej **Uczeń potrafi:** przedstawić działania władz zmierzające do usunięcia wpływów Kościoła w Polsce wyjaśnić stanowisko władz ZSRR wobec wydarzeń w Polsce scharakteryzować przemiany polityczno--społeczne w Polsce w latach 1957–1970	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować relacje państwo – Kościół w okresie stalinowskim ocenić różne postawy Polaków wobec orędzia z 1965 r. ocenić funkcjonowanie ustroju komunistycznego i jego zdolność do reformy

Kształtowanie się systemu komunistycznego w Polsce (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
23. Od Gomułki do Gierka	**Uczeń zna:** daty: III 1968, XII 1970, VI 1976 postacie: Edwarda Gierka, Jacka Kuronia cele opozycji PRL **Uczeń rozumie:** pojęcia: Marzec 1968, Grudzień 1970 **Uczeń potrafi:** przedstawić przyczyny wystąpień marcowych 1968 r. przedstawić przyczyny wydarzeń grudniowych 1970 r. przedstawić okoliczności wydarzeń Czerwca ’76	**Uczeń rozumie:** pojęcia: ZOMO, propaganda sukcesu, Komitet Obrony Robotników (KOR) potrzebę powstania opozycji demokratycznej **Uczeń potrafi:** wyjaśnić okoliczności przejęcia władzy przez Edwarda Gierka	**Uczeń zna:** datę: IX 1976 **Uczeń rozumie:** pojęcie: pułapka kredytowa przyczyny antysemickiej kampanii w PRL po wydarzeniach Marca 1968 **Uczeń potrafi:** przedstawić przebieg i skutki wystąpień marcowych 1968 r. przedstawić przebieg wydarzeń grudniowych 1970 r. przedstawić przebieg wydarzeń Czerwca ’76	**Uczeń rozumie:** pojęcia: „walka z syjonizmem, tzw. partyzanci **Uczeń potrafi:** scharakteryzować działania władz podjęte po wydarzeniach Marca 1968	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować i ocenić przemiany gospodarcze czasów Gierka wyjaśnić wpływ wydarzeń czerwcowych 1976 r. na ukształtowanie się i działalność demokratycznej opozycji polskiej inteligencji

24.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
„Solidarność”	**Uczeń zna:** datę: 31 VIII 1980 postacie: Jana Pawła II (Karola Wojtyły), Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz najważniejsze postulaty sformułowane przez MKS **Uczeń rozumie:** pojęcia: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, NSZZ „Solidarność” znaczenie powstania NSZZ „Solidarność”	**Uczeń zna:** daty: 1978, VIII 1980 **Uczeń rozumie:** moralną, społeczną i polityczną wymowę pojęcia *solidarność* **Uczeń potrafi:** przedstawić sytuację gospodarczą Polski w 1980 r. wskazać różnice między wystąpieniem robotniczym z sierpnia 1980 r. a wcześniejszymi wystąpieniami	**Uczeń zna:** daty: 1977, 1979 wybitnych przedstawicieli kultury polskiej epoki Gomułki i Gierka formy działań podejmowanych przez opozycję demokratyczną w epoce Gierka **Uczeń rozumie:** pojęcie: KSS KOR rolę, jaką kulturze przypisywała władza komunistyczna **Uczeń potrafi:** wyjaśnić przyczyny rozczarowania społeczeństwa rządami Edwarda Gierka przedstawić okoliczności i skutki wybuchu niezadowolenia społecznego w sierpniu 1980 r. opisać okoliczności powstania NSZZ „Solidarność”	**Uczeń zna:** okoliczności wyboru Karola Wojtyły na papieża **Uczeń rozumie:** wpływ wyboru papieża Polaka na powolny upadek systemu komunistycznego w Polsce **Uczeń potrafi:** opowiedzieć o dokonaniach przedstawicieli polskiej kultury w kraju i na emigracji przedstawić reakcję ZSRR na działalność „Solidarności” scharakteryzować politykę władz komunistycznych wobec „Solidarności”	**Uczeń potrafi:** wyjaśnić, jaki wpływ na społeczeństwo miała działalność KSS KOR omówić przygotowania władz komunistycznych do rozprawy z „Solidarnością”

25.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń rozumie:**	**Uczeń potrafi:**
Stan wojenny	**Uczeń zna:** datę: 13 XII 1981 postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Jerzego Popiełuszki okoliczności wprowadzenia stanu wojennego **Uczeń rozumie:** pojęcie: stan wojenny przyczyny wprowadzenia stanu wojennego **Uczeń potrafi:** opowiedzieć o wydarzeniach w kopalni „Wujek” wymienić metody represji stosowanych przez władze	**Uczeń zna:** okoliczności wprowadzenia stanu wojennego **Uczeń rozumie:** pojęcie: podziemie **Uczeń potrafi:** wymienić ograniczenia nałożone na obywateli podczas stanu wojennego podać przykłady oporu społeczeństwa wobec władz w czasie stanu wojennego	**Uczeń zna:** daty: 1983, 1984 okoliczności wprowadzenia stanu wojennego przykłady działań podejmowanych przez podziemną „Solidarność” **Uczeń rozumie:** pojęcie: „długi marsz” dlaczego władze zdecydowały się znieść stan wojenny **Uczeń potrafi:** przedstawić działania władz podjęte w ramach wprowadzenia stanu wojennego wyjaśnić, w czym przejawiało się funkcjonowanie stanu wojennego	**Uczeń rozumie:** dlaczego podziemna „Solidarność” nie dążyła do konfrontacji siłowej z władzą **Uczeń potrafi:** wyjaśnić, dlaczego działacze „Solidarności” zdecydowali się na kontynuowanie oporu wobec władz przedstawić różne postawy społeczeństwa polskiego wobec stanu wojennego wyjaśnić okoliczności śmierci księdza Jerzego Popiełuszki	**Uczeń potrafi:** podjąć próbę oceny decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego

26. Upadek PRL	**Uczeń zna:** daty: II–IV 1989, VI 1989 postać: Michaiła Gorbaczowa główne postanowienia obrad okrągłego stołu **Uczeń rozumie:** pojęcia: rozmowy okrągłego stołu, porozumienia okrągłego stołu, Jesień Narodów, III Rzeczpospolita **Uczeń potrafi:** wyjaśnić, jak doszło do powstania rządu Tadeusza Mazowieckiego	**Uczeń zna:** przyczyny, które skłoniły komunistów do podjęcia rozmów z opozycją najważniejszych uczestników obrad okrągłego stołu wyniki pierwszych częściowo wolnych wyborów do sejmu i senatu **Uczeń potrafi:** wymienić decyzje podjęte przez sejm w XII 1989 r.	**Uczeń zna:** daty: 1983, 1988, XII 1989 **Uczeń rozumie:** pojęcie: „Gazeta Wyborcza” znaczenie obrad okrągłego stołu **Uczeń potrafi:** przedstawić sytuację polityczną w Polsce w latach 1983–1989 opisać działania podjęte przez „Solidarność” w ramach kampanii przed wyborami w 1989 r.	**Uczeń rozumie:** znaczenie decyzji o wyborze do rozmów stołu w kształcie okręgu **Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności, w jakich doszło od rozmów okrągłego stołu scharakteryzować i ocenić postanowienia okrągłego stołu ocenić znaczenie decyzji podjętych przez sejm w XII 1989 r.	**Uczeń potrafi:** przedstawić proces upadku PRL odnieść się do różnych współczesnych opinii na temat obrad okrągłego stołu
Polska Rzeczpospolita Ludowa (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

27.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Rozpad ZSRR	**Uczeń zna:** datę: XII 1991 postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa **Uczeń rozumie:** pojęcia: pierestrojka, głasnost cele wprowadzenia reform podjętych przez Michaiła Gorbaczowa **Uczeń potrafi:** wyjaśnić, jakie skutki przyniosło wprowadzenie pierestrojki i głasnosti	**Uczeń zna:** postać: Borysa Jelcyna ramy chronologiczne okresu odprężenia **Uczeń potrafi:** wymienić działania Zachodu zmierzające do uzyskania przewagi nad Wschodem przedstawić okoliczności dojścia do władzy Michaiła Gorbaczowa wskazać na mapie państwa powstałe w wyniku rozpadu ZSRR	**Uczeń zna:** daty: 1985, 1986, 1990 główne przyczyny słabości ZSRR w latach 80. **Uczeń rozumie:** pojęcia: wyścig zbrojeń, porozumienie białowieskie, Federacja Rosyjska **Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności, w jakich doszło do zakończenia okresu odprężenia scharakteryzować plany reformatorskie Michaiła Gorbaczowa przedstawić okoliczności katastrofy w elektrowni atomowej w Czarnobylu i jej wpływ na relacje między społeczeństwem a władzą wyjaśnić, jak doszło do podpisania porozumienia białowieskiego	**Uczeń zna:** przyczyny, które doprowadziły do odprężenia w relacjach między Wschodem a Zachodem postanowienia porozumienia białowieskiego **Uczeń rozumie:** w czym przejawiał się rozdźwięk między zamierzeniami reformatorskimi Gorbaczowa a ich realnymi skutkami znaczenie rozpadu ZSRR dla dalszych losów politycznych świata **Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności wystąpienia Litwy z ZSRR scharakteryzować sytuację polityczną w ZSRR w 1990 r.	**Uczeń potrafi:** scharakteryzować relacje między Wschodem a Zachodem po zakończeniu II wojny światowej scharakteryzować funkcjonowanie ustroju komunistycznego na przykładzie ZSRR

28.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń rozumie:**	**Uczeń potrafi:**
Jesień Narodów	**Uczeń zna:** nazwy państw, w których doszło do procesów określanych jako Jesień Narodów **Uczeń rozumie:** pojęcie: Jesień Narodów (Jesień Ludów) **Uczeń potrafi:** wskazać na mapie zmiany terytorialne do jakich doszło na przełomie 1989 i 1990 r.	**Uczeń zna:** datę: X 1990 postacie: Vaclava Havla, Helmuta Kohla **Uczeń rozumie:** pojęcie: aksamitna rewolucja **Uczeń potrafi:** wskazać różnice w sposobie przejmowania władzy przez demokratyczną opozycję w różnych krajach Europy Środkowo-Wschodniej	**Uczeń zna:** daty: 1991,1993 pojęcie: Konferencja dwa plus cztery czynniki, które przyczyniły się do osłabienia zależności komunistycznych państw Europy Środkowo-Wschodniej od ZSRR postanowienia Konferencji dwa plus cztery **Uczeń potrafi:** scharakteryzować sytuację polityczną w Europie Środkowo--Wschodniej w 1989 r. przedstawić proces jednoczenia Niemiec określić charakter zmian politycznych w ramach Jesieni Narodów	**Uczeń rozumie:** pojęcia: obrady trójkątnego stołu, Karta 77 znaczenie zmian, do jakich doszło w Europie Środkowo--Wschodniej w wyniku Jesieni Narodów **Uczeń potrafi:** przedstawić przebieg Jesieni Narodów w krajach Europy Środkowo--Wschodniej ocenić znaczenie Jesieni Narodów dla mieszkańców Europy	**Uczeń potrafi:** dostrzec polityczne implikacje związane ze zjednoczeniem Niemiec ocenić rolę Helmuta Kohla w procesie jednoczenia Niemiec

29.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Chiny mocarstwem	**Uczeń zna:** główne problemy współczesnych Chin **Uczeń potrafi:** wyjaśnić przyczyny masakry na placu Bramy Niebiańskiego Spokoju (Tiananmen)	**Uczeń zna:** postać: Deng Xiaopinga **Uczeń potrafi:** wyjaśnić przyczyny i przedstawić skalę problemów współczesnych Chin	**Uczeń zna:** daty: 1976, 1978, VI 1989 **Uczeń rozumie:** pojęcie: socjalistyczna gospodarka wolnorynkowa na czym polega socjalizm o chińskiej specyfice **Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności dojścia do władzy Deng Xiaopinga opisać sytuację w Chinach po masakrze na placu Tiananmen scharakteryzować zmiany gospodarcze, jakim podlegały Chiny po 1990 r.	**Uczeń zna:** ugrupowania rywalizujące o władzę po śmierci Mao Zedonga najważniejsze skutki reform dokonanych za rządów Deng Xiaopinga **Uczeń rozumie:** różnice między skalą zmian oferowanych przez władzę a oczekiwaniami społeczeństwa **Uczeń potrafi:** scharakteryzować program polityczny i gospodarczy Deng Xiaopinga porównać Chiny za rządów Mao Zedonga i Chiny Deng Xiaopinga przedstawić przebieg wydarzeń na placu Tiananmen	**Uczeń potrafi:** dostrzec etyczne problemy wynikające ze współpracy politycznej i ekonomicznej między państwami demokratycznymi a Chinami wypowiadać się na temat kierunku rozwoju współczesnych Chin

30.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Bliski Wschód na przełomie XX i XXI wieku	**Uczeń zna:** datę: 11 IX 2001 **Uczeń rozumie:** pojęcia: islamizm (fundamentalizm islamski), terroryzm motywy postępowania islamistów i terrorystów **Uczeń potrafi:** wyjaśnić przyczyny narodzin ideologii islamizmu przedstawić okoliczności, w jakich doszło do zamachu w USA w 2001 r.	**Uczeń zna:** czas trwania wojny w Afganistanie i wojen w Iraku **Uczeń rozumie:** pojęcia: Al-Kaida, Autonomia Palestyńska **Uczeń potrafi:** wyjaśnić przyczyny niepowodzenia panarabizmu wskazać na mapie zasięg Autonomii Palestyńskiej	**Uczeń zna:** daty: 1987–1991, 1990, 1991, 1993, 1994, 2000–2005, 2001, 2003 postacie: Osamy bin Ladena, George'a Busha, Saddama Husajna warunki porozumienia podpisanego między OWP i Izraelem **Uczeń rozumie:** pojęcia: wojna z terroryzmem, broń masowego rażenia, Kurdowie dlaczego porozumienie o utworzeniu Autonomii Palestyńskiej nie zakończyło konfliktu arabsko-izraelskiego **Uczeń potrafi:** wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do porozumienia Palestyńczyków z Izraelem	**Uczeń zna:** okoliczności i przyczyny narodzin ideologii panarabizmu **Uczeń rozumie:** pojęcia: panarabizm, pierwsza intifada, druga intifada **Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności dojścia do władzy islamistów Iranie Afganistanie scharakteryzować wojnę z terroryzmem dostrzec różne aspekty wojny terroryzmem prowadzonej przez kraje Zachodu ocenić przyczyny konfliktów targających współczesnym światem arabskim scharakteryzować współczesne relacje między Arabami Żydami	**Uczeń potrafi:** przedstawić przyczyny, przebieg i skutki wojny w Afganistanie oraz pierwszej i drugiej wojny w Iraku określić wpływ wojny terroryzmem na państwa społeczeństwa krajów arabskich krajów zachodnich ocenić wojnę terroryzmem pod względem jej efektów

31.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Integracja europejska	**Uczeń zna:** datę: 2004 nazwy kolejnych organizacji utworzonych w ramach procesu integracji europejskiej państwa przystępujące do wspólnot europejskich w kolejnych etapach integracji filary Unii Europejskiej **Uczeń potrafi:** wymienić główne przyczyny integracji europejskiej wskazać na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej	**Uczeń zna:** daty: 1952, 1957, 1993 **Uczeń rozumie:** pojęcia: Europejska Wspólnota Węgla Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), traktat z Maastricht (traktat o Unii Europejskiej) potrzebę integracji europejskiej jako sposobu rozwiązania problemów politycznych gospodarczych Europy po II wojnie światowej **Uczeń potrafi:** wymienić czynniki wpływające na przyspieszenie integracji europejskiej	**Uczeń zna:** daty: 1967, 1992 argumenty zwolenników i przeciwników włączenia krajów postkomunistycznych w procesy integracyjne w Europie **Uczeń rozumie:** pojęcia: traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom), Wspólnota Europejska (WE) wpływ wojen w byłej Jugosławii na przyspieszenie procesów integracyjnych na wschodzie Europy **Uczeń potrafi:** przedstawić poglądy eurosceptyków na proces integracji oraz na Unię Europejską	**Uczeń zna:** datę: 1991–1999 cele istnienia EWG i Euratomu **Uczeń rozumie:** podłoże konfliktu w byłej Jugosławii **Uczeń potrafi:** przedstawić etapy integracji europejskiej scharakteryzować konflikt w byłej Jugosławii	**Uczeń potrafi:** przedstawić okoliczności, w jakich do procesów integracyjnych zostały włączone kraje postkomunistyczne

32.	**Uczeń rozumie:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Dzisiejszy świat	**Uczeń rozumie:** pojęcia: kultura masowa, globalizacja, konsumpcjonizm na czym polega wielobiegunowość współczesnego świata **Uczeń potrafi:** wyjaśnić, na czym polega kultura masowa podać przykłady, w jaki sposób globalizacja wpływa na nasze życie	**Uczeń zna:** ramy chronologiczne rewolucji przemysłowej, technologicznej i naukowo--technologicznej **Uczeń rozumie:** pojęcia: rewolucja technologiczna, rewolucja naukowo--technologiczna, społeczeństwo informacyjne, globaliści, antyglobaliści **Uczeń potrafi:** wymienić społeczne skutki rewolucji naukowo--technologicznej wskazać najważniejsze cechy społeczeństwa informacyjnego	**Uczeń zna:** różne przejawy procesu globalizacji **Uczeń rozumie:** pojęcie: epoka postindustrialna **Uczeń potrafi:** wskazać najważniejsze zmiany w życiu człowieka społeczeństwa wywołane każdą rewolucji związanych postępem w nauce technice scharakteryzować proces globalizacji wymiarze ekonomicznym, politycznym kulturowym	**Uczeń zna:** argumenty zwolenników i przeciwników procesu globalizacji **Uczeń potrafi:** scharakteryzować wszystkie typy rewolucji związanych z postępem w nauce i technice scharakteryzować przemiany polityczne na świecie po upadku ZSRR	**Uczeń potrafi:** wypowiedzieć się w dyskusji na temat globalizacji ocenić zmiany zachodzące we współczesnym świecie

33.	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń zna:**	**Uczeń potrafi:**
Polska NATO i Unii Europejskiej	**Uczeń zna:** daty: 1999, 1 V 2004 założenia ustrojowe państwa polskiego w myśl Małej konstytucji i Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej **Uczeń rozumie:** pojęcia: „wojna na górze", Mała konstytucja **Uczeń potrafi:** wyjaśnić, z czego wynikał konflikt wśród przedstawicieli opozycji określany jako „wojna na górze" wskazać Polskę na współczesnej mapie Europy	**Uczeń zna:** postać: Leszka Balcerowicza główne trudności Rzeczpospolitej założenia polskiej polityki zagranicznej w okresie Rzeczpospolitej i w czasach PRL **Uczeń rozumie:** pojęcia: plan Balcerowicza, wolny rynek, Mała konstytucja, zwrot na Zachód **Uczeń potrafi:** wyjaśnić założenia planu Balcerowicza i wymienić jego skutki wyjaśnić, dlaczego po 1989 r. Polska zdecydowała się dokonać zwrotu na Zachód	**Uczeń zna:** daty: 1990, 1991, 1992, 1994, 1997 **Uczeń rozumie:** pojęcie: Sojusz Lewicy Demokratycznej społeczne skutki zmian politycznych gospodarczych zachodzących Polsce po 1989 r. znaczenie przystąpienia Polski do NATO do Unii Europejskiej **Uczeń potrafi:** wyjaśnić, z czego wynikał szok mieszkańców Polski związany z przemianami politycznymi po 1989 przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wyborów prezydenckich i pierwszych w pełni wolnych wyborów do sejmu i senatu scharakteryzować przemiany gospodarcze w Polsce po 1989 r.	**Uczeń zna:** główne elementy programów ruchów liberalnego narodowo--katolickiego **Uczeń potrafi:** przedstawić przemiany, jakie zachodziły na polskiej scenie politycznej po 1989 r. dostrzec wpływ konfliktów związanych z „wojną na górze" na polską scenę polityczną wyjaśnić, czym było uwłaszczenie nomenklatury	**Uczeń potrafi:** przedstawić ewolucję ustrojową państwa polskiego w latach 90. ocenić polityczne i społeczne skutki zwrotu na Zachód

Świat i Polska na przełomie wieków (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					